

آیت‌الله جوادان:مراقب زبانتان باشید

صوم برای همه اعضا و جوارح است نه اینکه فقط چیزی ننوشید و نخورید؛ اما اگر می‌خواهید همه اعضا و جوارح سالم بماند باید مراقب زبانتان باشید که اگر زبان سالم باشد بقیه اعضا هم سالم است؛ و خطر زبان از بقیه

اعضای بدن بیشتر است به همین دلیل اگر زبان سالم بماند بقیه اعضا هم سالم است.

دروغ و غیبت از مهم‌ترین گناهان زبان است که در جامعه این دو گناه خیلی هم عادی شده است، در صورتی که از گناهان کبیره است و گناه غیبت از زنا هم

بالا تر است؛ مجبور نیستید همین طور حرف بزنید، همین که حرف فلانی را به فلانی می‌زنید و در بین آن دروغی گفته می‌شود و غیبتی صورت می‌گیرد این حرف زدن تبدیل به گناه می‌شود، پس زبان‌تان را خیلی مواظب باشید و با خود عهد کنید از امروز دیگر حرف

کسی را نزنید.

همه دینشان را دوست دارند و اگر دینتان را دوست دارید باید حتی از روی جهالت و نادانی هم غیبت نکنید، پس حتماً مسائل و احکام شرعی غیبت را یاد بگیرید که به این گناه مبتلا نشوید.

مرور آیات قرآن کریم و روایات نبوی درباره‌مباهات به کثرت امت در قیامت

تکثیر نسل یک فریضه قرآنی است

مانندسیستان وبلوچستان، خراسان شمالی، کهگیلویه و...، نرخ باروری پایین‌تری به‌ثبت رسانده‌اند. حتی در سطح خرد، مشاهدات میدانی نشان می‌دهد لزوماً خانوارهای مرفه‌تر فرزندان بیشتری ندارند. این مسئله ثابت می‌کند فرزندآوری بیش از آنکه تابع صرف معیارهای اقتصادی باشد، یک سبک زندگی وباور فرهنگی است. برخی جوامع حتی باوجود محدودیت‌های مالی به دلیل پایبندی به ارزش‌های خانوادگی و سنتی، نرخ باروری بالاتری دارند. بنابراین با پذیرش تأثیر مشکلات اقتصادی بر جمعیت اما وابستگی آن به یک متغیر اقتصادی، خطایی راهبردی است که راهکارهای واقعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

■ ازدواج و فرزندآوری؛ سپر مقابله با بحران‌های اجتماعی و سلامت

نویسنده کتاب کابوس سالمندی در پاسخ به این پرسش که آیا تشویق به ازدواج و فرزندآوری با توجه به دغدغه‌هایی مانند اشتغال و تحصیلات زنان ممکن است؟ توضیح می‌دهد: چرا این دو در تعارض باشند؟ اشتغال و تحصیلات زنان امری مثبت است اما نگاه افراطی به آن، سن ازدواج را افزایش داده و قدرت تعامل زوجین را کاهش می‌دهد. روان‌شناسان می‌گویند ازدواج در سنین بالا، پیوند دو من کامل است که گاهی به جای آنکه مکمل یکدیگر باشند، در تقابل یکدیگر قرار می‌گیرند. آمار رسمی ثبت احوال گویاست: حدود ۳۳درصد دختران زیر ۲۰ سال، ۴۷/۵ درصد در سنین ۲۰ تا ۳۰ سال و ۱۹درصد بالای ۳۰ سال ازدواج می‌کنند. نرخ شیوع طلاق در سنین زیر ۲۰ سال کمتر از ۱۰درصد، در سنین ۲۰ تا ۳۰ سال حدود ۳۸درصد و در سنین بالای ۳۰ سال به ۵۲درصد می‌رسد. در واقع نرخ شیوع طلاق در سنین بالای ۳۰ سال، ۹۰ برابر شیوع طلاق در سنین پایین‌تر است. این تنها آمار نیست؛ از نظر روان‌شناسی نیز هر چه سن بالاتر رود، انعطاف‌پذیری و سازگاری کاهش می‌یابد. البته باید توجه داشت کسی مخالف تحصیلات با اشتغال زنان نیست، اما این‌ها نباید مانع تشکیل خانواده و اقدام به موقع برای فرزندآوری شود. عشق جوانی، ساختن زندگی مشترک و تجربه مشترک سختی‌ها موهبتی است که با تأخیر در ازدواج از بین می‌رود. افزون بر این، تجربه‌های خارج از چارچوب خانواده پیش از ازدواج آثار مخرب جبران‌ناپذیری بر آینده افراد دارد.

می‌کند: اشتغال و تحصیلات زنان ذاتاً مذموم نیست بلکه بسیارهم خوب است؛ چرا که نمی‌توان این ظرفیت عظیم را در کشور نادیده گرفت اما این مسئله نباید در تقابل با نقش‌های خانوادگی آنان قرار گیرد.

■ اقتصاد یا سبک زندگی؟

این کارشناس جمعیت به بررسی نقش اقتصاد در فرزندآوری پرداخته و توضیح می‌دهد: این تصور که صرفاً تمرکز بر مسائل اقتصادی بتواند مشکل فرزندآوری را حل کند، نادرست است. البته اقتصاد یک متغیر مهم و تأثیرگذار است اما اگر فرض کنیم اقتصاد تنها عامل تعیین‌کننده است، باید با بهبود وضعیت اقتصادی، شاهد افزایش نرخ باروری می‌بودیم، در حالی که آمارها و واقعیت جامعه خلاف این را نشان می‌دهد. کشورهای پیشرفته‌ای مانند اسپانیا، ایتالیا، انگلستان، نروژ، سوئد، روسیه و به خصوص ژاپن که دومین کشور پیر جهان است با وجود اقتصاد قوی، با بحران کاهش شدید نرخ باروری مواجه‌اند. آلمان به عنوان پیرترین جامعه جهانی و ایتالیا با ورشکستگی شرکت‌های بیمه‌ای خود، نمونه‌های بارز این تناقض‌اند. در ایران نیز طبق آمار رسمی وزارتخانه‌های مرتبط، استان تهران با جایگاه اول اقتصادی، استان‌های مازندران، البرز و یازد در رتبه‌های بعدی با وجود سطح درآمد مطلوب در مقایسه با استان‌های کمتر برخوردار

پیامبر(ص) می‌فرماید: «وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ» (المائدة: ۹۹) یا در جای دیگر می‌فرماید: «إِنْ آتَاكَ النَّبِيُّ» (الأنعام: ۵۱). ماسه دهه‌ها با شعار «فرزند کمتر، زندگی بهتر» هویت‌مادری را نادیده گرفتیم. امروز زنی که فرزند دارد به مادر بودنش افتخار نمی‌کند اما به شغل و تحصیلاتش می‌بالد. این گردش غلط است. رهبر معظم انقلاب تأکید می‌کنند: «مادری یک شغل است، شغل بزرگ و آینده‌ساز، فرزندآوری یک مجاهدت بزرگ است» در حقیقت مادر مربی و سازنده بشریت است. در روایت‌ها آمده است پیامبر(ص) فرمود: «تَرَوْ جُؤَا فِائِي مُكَاتِرٌ يَكُمُ الْأُمَمُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» (ازدواج کنید و فرزند بیارید تا روز قیامت به فزونی شمار امت‌ها مباهات کنم). همچنین در حدیثی پنج گروه نام برده شده که در قبر قرار می‌گیرند اما هنوز نامه اعمالشان باز است و ثواب برای آنان نوشته می‌شود، از جمله کسی که فرزند صالحی از خود به جا بگذارد. قرآن نیز می‌فرماید: «وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ حَسْبِيَ أَمْلَأُكُمْ نَحْنُ تَرَوْهُمْ وَإِنَّا نَكْمُ» (اسراء: ۳۱). رزق با آمدن فرزند گسترده می‌شود؛ همان طور که در ضرب‌المثل قدیمی گفته‌اند: هر آن کس که دندان دهد، نان دهد. متأسفانه سال‌ها عکس این آموزه‌ها را تبلیغ کردیم، در کنار حمایت‌های اقتصادی، تبیین جایگاه مادر و ارزش فرزندآوری با استناد به آیات و روایات می‌تواند جامعه را به مسیر صحیح بازگرداند.

حجت‌الاسلام شفیعی با اشاره به آموزه‌های دینی تصریح

■ تکثیر نسل؛ محور اقتدار و عزت امت اسلامی در پرتو آموزه‌های قرآن و روایت‌ها

حجت‌الاسلام شفیعی با اشاره به اینکه برای مبانی الهیاتی تکثیر نسل در اسلام، آیات و روایات زیادی در این حوزه داریم، توضیح می‌دهد: در آیه ۸۶ سوره اعراف، خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید: «وَكُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَرْتُكُمْ» یعنی خداوند منت می‌گذارد بر سر مؤمنان و مسلمانان که شما را زیاد کردیم. زیاد بودن جمعیت، یک مزیت است که خداوند بر آن منت نهاده. در حوزه جمعیت‌شناسی هم مسئله افزایش نسل، خودکمیت جمعیت در یک حاکمیت، از مؤلفه‌های قدرت یک کشور است. امنیت یک کشور در گرو نیروی جوان آن است. مسائل اقتصادی، نیروی محرک چرخه‌های اقتصاد کشور و حتی رشد علمی و سیاسی یک کشور همگی به نیروی انسانی وابسته است. اگر کشوری بخواهد در امنیت، اقتصاد، رشد علمی و دیگر عرصه‌ها قدرت داشته باشد، کمیت جمعیت یکی از مؤلفه‌های ضروری است که باید به‌طور ویژه به آن توجه کرد. ایشان در پاسخ به چالش‌های فعلی جمعیت می‌گویند: در کنار مطالبات جدی و مهم برای حل مشکلات اقتصادی، باید جهاد تبیین را در این عرصه جدی گرفت. یکی از ساده‌ترین راه‌ها که هم سهل است هم سخت؛ همان کاری است که انبیا(ع) انجام می‌دادند. خداوند در قرآن خطاب به

گزارش

نگاهی به اقدام‌های کارگروه جوانی جمعیت در آستان قدس رضوی برای کمک به جوان‌ترشدن جمعیت ایران

بنیاد کرامت رضوی، پای کار حل بحران جمعیت

نیز در قالب ۳۰ محتوای آموزشی تولید شد. فعالیت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در بخش تسهیل فرزندآوری نیز در سه گام تعریف شد. معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در این باره چنین توضیح داد: در گام نخست به دستور تولیت معزز، مرکز ناباروری میلاد با اعتبار ۱۵۰ میلیارد ریال تکمیل و راه‌اندازی شد. تعریف بسته‌های حمایتی در قالب پاسخ به ۱۵۰ مورد از نامه‌های ضریح مطهر در حوزه فرزندآوری نیز گام دوم این بخش بود. در گام سوم نیز بسته‌های حمایتی ویژه مجموعه‌های مردمی شامل تأمین ۸۸سری جهیزیه و حمایت از ۱۰۰ مادر باردار برای جلوگیری از سقط، حمایت از ۱۰۰ زوج از مادران و پدران نابارور در حوزه درمان و حمایت و تشویق ۵هزار نفر ار اقشار متوسط جامعه برای فرزندآوری تعریف شد.

■ برنامه‌های ویژه هفته ملی جمعیت

علی اکبر روحی گل خطنی، دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی نیز در ادامه به اقدام‌های این کارگروه در هفته ملی جمعیت اشاره کرد و گفت: برنامه‌های مختلفی به منظور ترویج فرزندآوری و مقابله با پدیده سالمندی در کشور طراحی شده است. این برنامه‌ها هم‌زمان با سالروز ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیت از سوی رهبر معظم انقلاب آغاز می‌شود و شامل چهار بخش کلیدی است.

زهرآ زنگنه | بحران پیری جمعیت در کمین جامعه ایرانی است و پژوهشگران جمعیت‌شناسی در کشور نسبت به پیامدهای آن هشدار داده‌اند. حل این معضل نیاز به یک رویکرد جامع و هماهنگ از سوی ارگان‌های مختلف دولتی و غیردولتی دارد.

آستان قدس رضوی نیز به عنوان یک نهاد تأثیرگذار در کشور کوشیده است با برنامه‌ریزی برای ارائه خدمات حمایتی و تشویقی در راستای رفع این دغدغه ملی نقش آفرینی کند. در گفت‌وگو با جعفر رئیسبان‌زاده، معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی و همچنین علی اکبر روحی گل خطنی، دبیر کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی اقدام‌های این معاونت را مرور کردیم.

■ ترویج و تسهیل با استفاده از شبکه‌های مردمی

معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی در راستای نقش آفرینی در حوزه کمک به جوانی جمعیت کشور اقدام‌های خود در سال ۱۴۰۳ را در سه بخش کلی به انجام رساند. جعفر رئیسبان‌زاده در این باره گفت: این فعالیت‌ها در سه بخش کلی «شناسایی و تشکیل شبکه مردمی»، «ترویج فرزندآوری» و «تسهیل فرزندآوری» برنامه‌ریزی شد. در بخش اول این معاونت تلاش کرد با شناسایی گروه‌ها و قرارگاه‌های فعال در این حوزه و برگزاری نشست‌ها و جلسات مختلف، به همکاری ۳۷تشکیل بپردازد.

در بخش ترویج فرزندآوری نیز این کارگروه برنامه خود را در پنج گام تعریف کرد که طی آن در گام نخست پس از دریافت رهنمودهای تولیت معزز و برگزاری جلسات مشورتی با نخبگان کشوری، برای تشکیل کارگروه جوانی جمعیت آستان برنامه‌ریزی و اقدام شد. در مرحله بعد نیز برای تربیت تسهیلگر جوانی جمعیت دوره‌های آموزشی جامعی برگزار و شبکه‌ای ۲۰۰نفره از مربیان و مرجوان فرزندآوری تشکیل شد.

رئیسبان‌زاده ادامه داد: فقدان شبکه ملی تسهیل‌گری جوانی جمعیت در کشور، کارگروه جوانی جمعیت بنیاد کرامت رضوی را بر آن داشت در سومین گام با برگزاری دو پویش در این حوزه اقدام‌های مؤثری را به انجام رساند. پویش ملی «حسنة ماندگار» به عنوان یکی از فعالیت‌های ملی در حوزه تسهیل‌گری و شبکه‌سازی

■ زیارتی که به برکت باران آمده‌ایم

زنی است چهل ساله و خانه‌دار. چهار بار مادر شدن را تجربه کرده و وقتی خبر باردار شدنش را شنیده تصمیم گرفته آن را سقط کند. اما آشنایی با مرکز مردمی نفس، زهره‌خامن را از این تصمیم منصرف می‌کند.

جواب آزمایشش که مثبت می‌شود یک راست می‌رود مرکز بهداشت نزدیک خانه‌اش تا چاره‌ای پیدا کند برای پایان حاملگی‌ای که تازه شروع شده است. در این میان به دنبال راهکارهایی که آشنایان هم می‌دهند هست. اما پیش از اجرایی کردن تصمیمش، به مرکز بهداشت محله‌شان در شهر کرمان سر می‌زند و این نقطه شروع او با مرکز نفس است؛ «آنجا با خانم حیدری آشنا شدم و با صحبت‌ها و حمایت‌های او تصمیم گرفتم بچه را نگه دارم». حالا او و خانواده‌اش در حرم منور حضرت رضا(ع) هستند. زیارتی که به برکت وجود بارانی است که چند ماهی می‌شود به دنیا آمده است. دختری که مادرش بهانه‌های مختلفی برای به دنیا نیاموردنش داشت. از کم‌ردرد و دیگر مشکلات جسمانی گرفته تا وضعیت سخت معیشتی خانواده و ترس از هزینه‌های آینده؛ اما سرانجام تصمیم گرفت برای پنجمین بار مادر شود. «وقتی به همسرم گفتم، جوابش یک جمله بود و گفت: خدا را شکر. این بچه را خدا داده است».

■ با بچه زیاد، پیدا کردن خانه مستأجری آسان نیست

زائر کرمانی دیگری که همراه خانواده‌اش میهمان حرم مطهر امام رضا(ع) شده، فاطمه خانم است. او هم مانند بقیه کاروان به میزبانی مرکز مردمی نفس برای زیارت به مشهدالرضا(ع) آمده است. دختر چندماهه‌ای در آغوش دارد که شیرینی و جودش در دل مادر قندآب می‌کند. فرزندی که حدود یک سال پیش در فکر به دنیا نیاموردن او بود. وقتی خبر بارداری ام را شنیدیم واقعاً می‌خواستیم بچام را سقط کنم اما این کار را نکردم. من پیش از آن نه اسم مرکز نفس را شنیده بودم و نه می‌دانستم چه کاری می‌کنند. وقتی نخستین بار به من زنگ زدند فکر کردم می‌خواهند کمکم کنند تا بچه را سقط کنم و بعد فهمیدم ماجرا چیست.

مشکلات اقتصادی زندگی مهم‌ترین دلیل تصمیم فاطمه خانم بود. شرایطی که به خاطر نداشتن شغل ثابت همسرش و مستأجر بودن، اوضاع را برایشان سخت‌تر کرده بود. او می‌گوید: شرایط زندگی‌ام خیلی سخت است. شوهرم شغل آزاد دارد و ممکن است سه ماه از سال را بیکار باشد.

او صاحب یک دختر شانزده ساله و یک دختر هشت ساله است و آن طور که توضیح می‌دهد با وجود اوضاع سخت اقتصادی که دارند، پیدا کردن خانه مستأجری به خودی خود برایشان آسان نیست و این شرایط با داشتن فرزند سوم دشوارتر هم می‌شده است؛ «هر جا برای پیدا کردن خانه می‌رفتیم اول از همه می‌پرسیدند چند بچه داری و این برایم خیلی استرس داشت. با بچه زیاد، پیدا کردن خانه مستأجری اصلاً آسان نیست». اما آمدن این دخترک زبایی کوچک شرایط را برایشان نه تنها پیچیده‌تر نکرد بلکه قدمش برای آن‌ها سبب خیر شد. مادر سارا می‌گوید: «با اینکه بارداری‌ام ناخواسته بود اما پس از صحبت کردن با کارشناسان مرکز نفس قانع شدم بچه را نگه دارم». این زن کرمانی ادامه می‌دهد: «صاحبخانه از ما خواسته بود خانه را سر سال خالی کنیم اما وقتی متوجه شد باردارم، یک ماه مانده به زایمانم، گفت می‌تونیم یک سال دیگر هم بماییم و خدا را شکر تونستیم امسال هم خانه‌مان را تمدید کنیم».